

ΣΑΒΒΑΤΟ 31/05/2025

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Α Π Α Ν Τ Η Σ Ε Ι Σ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΟΜΑΔΑ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΥ «ΕΞΕΛΙΞΗ»

1^η Δραστηριότητα

A1. α) Ο συγγραφέας του κειμένου στη δεύτερη παράγραφο εξαίρει την αξία της μουσικής για τη ζωή του ανθρώπου υποδεικνύοντας ότι λειτουργεί ως τρόπος πνευματικής και συναισθηματικής έκφρασης. Μάλιστα αιτιολογεί την παραπάνω θέση επισημαίνοντας ότι μουσική είναι μία γλώσσα πλούσια που καλύπτει όλες τις πτυχές της ανθρώπινης ζωής. Επιπλέον έχει πανανθρώπινο, παγκόσμιο χαρακτήρα και καλύπτει επικοινωνιακές ανάγκες εκεί που η γλώσσα είναι αναποτελεσματική.

~61 λέξεις

A1. β)

1) επίκληση λογική: α) τεκμήρια → ιστορικά δεδομένα «Οι αρχαίοι Έλληνες ... βρέθηκαν ποτέ»

ή

τεκμήρια → επιστημονικά ευρήματα «Επιστημονικές μελέτες ... ξανακούσει»

β) Επιχείρημα: «Η μουσική λοιπόν ... μας χαρακτηρίζουν»

2) επίκληση στο συναίσθημα: θαυμαστικό - επιφωνηματικές εκφράσεις – α' πληθυντικό πρόσωπο «Γι' αυτό αγαπάμε όλοι τη μουσική ... αισθανόμαστε!»

ή

«Θα μπορούσαμε ... απογοήτευση;» → ρητορικές ερωτήσεις

2^η Δραστηριότητα

A2. α)

Η παγκόσμια «γλώσσα» της μουσικής

ή

«Μουσικοί» διάλογοι

A2. β)

Στην τελευταία παράγραφο του κειμένου ο συγγραφέας οργανώνει τον λόγο του με συνδυασμό μεθόδων. Πιο συγκεκριμένα, κάνει χρήση της αιτιολόγησης όπως φαίνεται στο χωρίο «γιατί ... χαρακτηρίζουν», καθώς αιτιολογείται γιατί είναι σημαντική η γλώσσα για τον άνθρωπο. Η χρήση του αιτιολογικού συνδέσμου «γιατί» είναι δηλωτική του τρόπου ανάπτυξης της αιτιολόγησης.

Επιπλέον, χρησιμοποιεί παραδείγματα «τζαζ ... συρτάκι», ώστε να εξηγήσει με πιο απλό και παραστατικό τρόπο διάφορα είδη «διαλέκτων» της μουσικής.

Τέλος, εντοπίζεται και ο τρόπος ανάπτυξης του αιτίου - αποτελέσματος, όπως φαίνεται στο απόσπασμα «Γι' αυτό αγαπάμε όλοι τη μουσική! ... αισθανόμαστε», αφού το αίτιο είναι η προσφορά της μουσική και το αποτέλεσμα είναι η αγάπη των ανθρώπων για τη μουσική. Η φράση «γι' αυτό» αποτελεί η λέξη - κλειδί του αιτίου - αποτελέσματος.

A2. γ) 1 – β

2 – β

3 - α

3^η Δραστηριότητα

Τίτλος: Η μουσική στη ζωή μας!

Πρόλογος:

Το καλοκαίρι πλησιάζει και η χώρα ετοιμάζεται να υποδεχτεί διάφορα πολιτιστικά γεγονότα. Οι χώροι των συναυλιών γεμίζουν από ανθρώπους κάθε ηλικίας και εθνικότητας, που απολαμβάνουν τη μουσική και τις εμπειρίες που τους προσφέρει, οι οποίες είναι πολλές και αναμφισβήτητες.

Κύριο θέμα:

1ο ζητούμενο: Τι προσφέρει μουσική στον άνθρωπο;

- ♪ Μέσω της μουσικής ο άνθρωπος μπορεί να εκφράσει τις σκέψεις και τα συναισθήματά του.
- ♪ Ηρεμεί και γαληνεύει τον άνθρωπο σε στιγμές έντασης, καθώς του προσφέρει διαφυγή από τα προβλήματά του.
- ♪ Οξύνει τις πνευματικές του ικανότητες όπως η μνήμη και η κριτική σκέψη, και χαρίζει στον άνθρωπο κουλτούρα και αισθητική αγωγή.
- ♪ Ειδικά για τους νέους ανθρώπους η μουσική λειτουργεί ως μέσο εκτόνωσης από τα προβλήματα και τα αδιέξοδα που γεννά το πέρασμα από την εφηβεία στην ενήλικη ζωή και τους αποτρέπει από αντικοινωνικές και αυτοκαταστροφικές ενέργειες.

2ο ζητούμενο: Γιατί η μουσική θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως μία παγκόσμια γλώσσα επικοινωνίας;

- ♪ Η μουσική έχει την ιδιότητα να γίνεται αντιληπτή από όλους τους ανθρώπους ανεξαρτήτως φυλής, φύλου, ηλικίας και μορφώσεως και προσφέρει τις ωφέλειές της χωρίς περιορισμούς.
- ♪ Μπορεί να αποτελέσει μέσο αλληλογνωριμίας των λαών, άρσης των στερεοτύπων και παγίωσης της ειρήνης.
- ♪ Λειτουργεί ως φορέας ιδεών και αντιλήψεων που μεταδίδονται από τον έναν λαό στον άλλο, δημιουργώντας έτσι τις προϋποθέσεις για ένα νέο πανανθρώπινο πολιτισμό.
- ♪ Μπορεί να λειτουργήσει ως μέσο ακτιβισμού και κινητοποίησης των ανθρώπων για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Επίλογος

Για όλους λοιπόν αυτούς τους λόγους η μουσική μπορεί να χαρακτηριστεί ως θείο δώρο για τον άνθρωπο. Ας την εντάξουμε στη ζωή μας κι ας αφεθούμε στη μαγεία και τη γαλήνη που μπορεί να μας προσφέρει και ας γίνουμε μέσω αυτής καλύτεροι συνάνθρωποι.

- B1.** Τα πρόσωπα της ιστορίας είναι το ποιητικό υποκείμενο, το οποίο αντιπροσωπεύει τις διάφορες ηλικιακές φάσεις του ανθρώπου από την παιδική ηλικία («σαν ήμασταν παιδιά ... πεπρωμένο»), τη νεανική ηλικία («κι αργότερα νέοι ... περασμένα») και την ώριμη ηλικία,

όπως φανερώνει το παρόν της ποιητικής φωνής («κι εγώ ... ρολόγια»). Παράλληλα, πρόσωπο της ιστορίας αποτελεί ο περαστικός διαβάτης («ένας διαβάτης περνάει»). Ο χώρος που εκτυλίσσεται η ιστορία είναι το σπίτι του ποιητικού υποκειμένου και συγκεκριμένα ο εσωτερικός και ο εξωτερικός του χώρος («τα κάγκελα του κήπου», «κάτω από τη σκάλα», «στέκεσαι στο παράθυρο») και ο δρόμος («ένας διαβάτης περνάει στο δρόμο»). Χρονικά η ιστορία εξελίσσεται από το παρελθόν της ποιητικής φωνής (παιδική ηλικία) στο παρόν που αναπολεί γεγονότα που συνέβησαν παλιότερα. Το κεντρικό γεγονός αφορά ένα τραγούδι που ακούγεται στον δρόμο, όπως επιβεβαιώνει και ο ίδιος ο τίτλος, και αποτελεί την αφορμή να «ξυπνήσουν» αναμνήσεις του ποιητικού υποκειμένου αναπολώντας «σα μαγεμένους» στιγμές του παρελθόντος. Το τραγούδι του διαβάτη επιδρά καταλυτικά στο ποιητικό υποκείμενο, δημιουργώντας του αισθήματα νοσταλγίας και αναπόλησης του παρελθόντος. Στο τέλος «όλα χάνονται» και «το τραγούδι σβήνει». Έτσι, χάνονται και οι αναμνήσεις και η επιστροφή στην καθημερινότητα επιφέρει προβληματισμό και μελαγχολική διάθεση.

B2. α) α' πληθυντικό: «σαν ήμασταν παιδιά κρυβόμαστε». Το α' πληθυντικό πρόσωπο προσδίδει έναν τόνο συλλογικότητας, καθώς το ποιητικό υποκείμενο εντάσσει τον εαυτό του στο ευρύτερο σύνολο των παιδιών («κρυβόμαστε κάτω από τη σκάλα»). Μ' αυτόν τον τρόπο το ποιητικό υποκείμενο προσδίδει στον λόγο του αμεσότητα και οικειότητα περιγράφοντας με ζωντάνια και παραστατικότητα ενέργειες που κάναμε όλοι ως παιδιά.

α' ενικό: «κι εγώ που υπήρξα τρελός». Το ποιητικό υποκείμενο με τη χρήση του α' ενικού μας επαναφέρει στον παροντικό χρόνο και εξομολογείται ένα προσωπικό βίωμα, το οποίο φανερώνει με ενάργεια ότι βιάστηκε να μεγαλώσει και να ζήσει το αύριο, καθώς αγωνιούσε γι' αυτό. Το ύφος του κειμένου γίνεται πιο άμεσο, οικείο και προσωπικό.

β' ενικό: «και τώρα τι θα κάνεις;» Το ποιητικό υποκείμενο χρησιμοποιεί το β' ενικό πρόσωπο κάνοντας έναν εσωτερικό μονόλογο, αφού διερωτάται πού έχει ακούσει αυτό το τραγούδι και τι θα κάνει τώρα που έχει σβήσει. Γίνεται παράλληλα ένας άτυπος διάλογος με τον αναγνώστη, προσδίδοντας θεατρικότητα και κάνοντας το ύφος πιο άμεσο ζωντανό και παραστατικό.

B2. β) εικόνα: «Όσπου μια νύχτα ... τραγουδώντας»

μεταφορά: «ένα άστρο συνηγορεί για όλη την ανθρωπότητα»

παρομοίωση: «και ακούς σα μαγεμένος»

3^η Δραστηριότητα

B3.

Το ποίημα «Τραγούδι στο δρόμο» του Τάσου Λειβαδίτη θεωρώ ότι αποτυπώνει την αγωνία κάθε ανθρώπου για το πέρασμα του χρόνου. Αν και νέος/-α ακόμη σε ηλικία, προβληματίζομαι με τη διαπίστωση του ότι τα χρόνια περνούν χωρίς εμείς να το αντιλαμβανόμαστε. Κυνηγούμε διαρκώς το μέλλον («κι εγώ που υπήρξα τρελός για το αύριο») και δεν δίνουμε σημασία στο παρόν. Ως παιδιά παίζουμε τους μεγάλους και ονειρευόμαστε το αύριο («σαν ήμασταν παιδιά ... βασιλικό πεπρωμένο»), ως νέοι δεν αξιολογούμε αρνητικά το σύντομο παρελθόν μας («κι αργότερα νέοι ... συγκινητική») αλλά ίσως μεγαλώνοντας να συνειδητοποιούμε ότι μετρά και το παραμικρό λεπτό της πολύτιμης ζωής μας και δεν πρέπει να το κατασπαταλούμε σε ονειροπολήσεις («κοιτάζω τώρα με αγωνία ... στα ρολόγια»). Όλη αυτή η πεσιμιστική στάση του ποιητικού υποκειμένου μου γεννά συναισθήματα θλίψης και απαισιοδοξίας, καθώς δεν θα ήθελα μεγαλώνοντας να φοβάμαι ότι κάποιο εξωτερικό ερέθισμα όπως ένα τραγούδι ή μια εικόνα («ένας διαβάτης περνάει στο δρόμο τραγουδώντας») θα πυροδοτήσει αισθήματα αμφισβήτησης και μηδενισμού («κι έξαφνα σε κάποια στροφή του δρόμου ... και τώρα τι θα κάνεις;»). Θα ήθελα η μουσική να αποτελεί για μένα πηγή χαράς και ανάκλησης ωραίων αναμνήσεων, όπως έστω και στιγμιαία συμβαίνει στο ποιητικό υποκείμενο («ακούς σα μαγεμένος»).

Σχόλιο

Τα φετινά θέματα των ΕΠΑ.Λ. κρίνονται βατά με μοναδική ίσως εξαίρεση το λογοτεχνικό κείμενο («Τραγούδι στο δρόμο», Τ. Λειβαδίτης) που είναι αρκετά απαιτητικό στην κατανόησή του. Οι ερωτήσεις εντάσσονται στα πλαίσια της ύλης του μαθήματος και δεν υπήρξαν εκπλήξεις στις εκφωνήσεις. Οι μαθητές του φροντιστηρίου μας ήταν απόλυτα προετοιμασμένοι για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των εξετάσεων, καθώς όλα τα στοιχεία της θεωρίας και της θεματικής ενότητας που τους ζητήθηκαν βρίσκονται στα βιβλία μας της Γ' λυκείου ΕΠΑ.Λ.

📖 Νέα Ελληνικά, Τεύχος Α'

📖 Λεξικό Εννοιών Α', Β', Γ' Λυκείου.